

Bryssel den 22.9.2020
SWD(2020) 184 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

Följedokument till

förslaget till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV
om ändring av direktiv 2004/37/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid
exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet

{COM(2020) 571 final} - {SEC(2020) 302 final} - {SWD(2020) 183 final}

Sammanfattning
Konsekvensbedömning av förslaget till direktiv om ändring av direktiv 2004/37/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet.
A. Behov av åtgärder
Varför? Vilket problem behöver åtgärdas?
Arbetstagares exponering för carcinogener och mutagena ämnen utgör en betydande risk för arbetstagarnas hälsa. Enligt EU-Osha¹ beror 52 % av de årliga dödsfallen i arbetet på cancer. Därför fortsätter kommissionen sin uppdatering av direktivet om carcinogener och mutagena ämnen² genom att föreslå detta fjärde paket med yrkeshygieniska gränsvärden. Detta är i linje med direktivet om carcinogener och mutagena ämnen, enligt vilket gränsvärden måste fastställas för alla carcinogener och mutagena ämnen för vilka detta är möjligt mot bakgrund av tillgänglig information. Över en miljon arbetstagare i EU exponeras i dag för de tre ämnen som tas upp i detta initiativ, nämligen akrylnitril, nickelföreningar och bensen. Om inga åtgärder vidtas på EU-nivå skulle exponering i arbetet för dessa tre ämnen leda till nästan 2 000 fall av cancer och andra arbetsrelaterade sjukdomsfall under de kommande 60 åren.
Vad förväntas initiativet leda till?
Det främsta allmänna syftet med detta initiativ är att ytterligare stärka arbetstagarnas rätt till en hög skyddsnivå i fråga om hälsa och säkerhet i arbetet och att förebygga dödsfall på grund av arbetsrelaterad cancer och andra hälsoproblem orsakade av dessa tre ämnen. För att stödja detta allmänna mål kommer detta initiativ att ha tre specifika mål: • Ytterligare förbättra skyddet mot exponering för carcinogener och mutagena ämnen i arbetet i EU. • Öka effektiviteten i EU-lagstiftningen genom en uppdatering på grundval av vetenskaplig expertis. • Skapa mer klarhet, underlätta genomförandet och bidra till rättvisare villkor för ekonomiska aktörer genom att anta minimikrav på EU-nivå.
Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå?
Införandet av nya eller reviderade gränsvärden i direktivet kommer att göra det möjligt att säkerställa en likvärdig miniminivå av skydd för arbetstagare i EU. Eftersom det saknas EU-omfattande gränsvärden för nickelföreningar och akrylnitril har vissa medlemsstater inte fastställt några gränsvärden eller antagit mycket olika gränsvärden, vilket leder till stora skillnader när det gäller arbetstagarnas skydd mot exponering för dessa ämnen. I fråga om bensen varierar arbetstagarnas skydd, trots att det finns ett yrkeshygieniskt gränsvärde på EU-nivå, eftersom vissa medlemsstater har antagit ett lägre nationellt gränsvärde. Utöver denna likvärdiga miniminivå av skydd i hela EU kommer detta initiativ också att skapa mer klarhet och förbättra efterlevnaden, bidra till rättvisare villkor för de ekonomiska aktörerna i de sektorer som använder dessa ämnen och se till att dubbelarbete undviks eftersom medlemsstaterna inte kommer att behöva göra egna vetenskapliga analyser för att fastställa yrkeshygieniska gränsvärden.
B. Lösningar
Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför?
Flera alternativ har valts bort eftersom de ansågs vara oproportionerliga eller mindre ändamålsenliga för att uppnå målen för detta initiativ. Bland dessa alternativ finns förbud mot användning av dessa carcinogena kemiska agens i arbetet, marknadsbaserade instrument (subventioner, skattelättnader osv.), självreglering inom branschen och vägledande dokument.
Att fastställa nya eller reviderade EU-omfattande gränsvärden i direktivet har behållits som det lämpligaste

¹ EU-Osha (2017), *Internationell jämförelse av kostnaderna för arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar*. Finns på <https://osha.europa.eu/sv/publications/international-comparison-cost-work-related-accidents-and-illnesses/view>

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/37/EG av den 29 april 2004 om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet. Finns på <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32004L0037>

alternativet. Flera scenarier för yrkeshygieniska gränsvärden har bedömts, bl.a. gränsvärden som godkänts av den rådgivande trepartskommittén för arbetsmiljöfrågor, som tar hänsyn till vetenskapliga rekommendationer samt socioekonomiska frågor och genomförbarhet. Den rådgivande kommittén består av företrädare för regeringar, arbetsgivare och arbetstagare. Utöver de gränsvärden som den rådgivande kommittén enats om har scenarier med lägre och högre gränsvärden beaktats för varje ämne.

På grundval av en grundlig konsekvensbedömning har de yrkeshygieniska gränsvärden som den rådgivande kommittén rekommenderar behållits som de rekommenderade alternativen, eftersom de utgör de bästa scenarierna i fråga om ändamålsenlighet, effektivitet och samstämmighet. Dessa valda alternativ anses också komplettera de befintliga Reach-bestämmelserna för varje ämne.

Vem stöder vilka alternativ?

Inom ramen för det formella samrådet i två steg stöder arbetsmarknadens parter förteckningen med de ämnen som ska tas upp i den fjärde ändringen av direktivet.

Företrädarna för regeringar, arbetsgivare och arbetstagare inom den rådgivande kommittén stöder alla rekommenderade alternativ, inbegripet de övergångsperioder som föreslås för att minska de tekniska eller ekonomiska utmaningarna för arbetsgivarna i fråga om de tre ämnena.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med de rekommenderade alternativen (om sådana alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)?

De främsta fördelarna med de rekommenderade alternativen för de tre ämnena består i att bidra till att skyddet av över en miljon arbetstagare genom att förebygga fler än 1 700 fall av arbetsrelaterade sjukdomar under de kommande 60 åren, däribland cancer. Denna minskning av arbetsrelaterade sjukdomar kommer bl.a. att leda till mindre lidande för arbetstagarna och deras familjer och till ett längre yrkesliv med högre kvalitet och produktivitet.

De rekommenderade alternativen kommer också att medföra vinster för företagen genom minskad frånvaro, produktivitetsförlust och försäkringsersättning till ett uppskattat belopp på sju miljoner euro under de kommande 60 åren. De beräknade vinsterna för företagen innefattar inte vissa fördelar, som den ökade rättsliga klarheten. Myndigheter kommer också att ha nytta av dessa rekommenderade alternativ, eftersom de bl.a. kommer att leda till minskade hälso- och sjukvårdskostnader. Vinsten för myndigheter har uppskattats till fem miljoner euro under de kommande 60 åren.

Utöver dessa ekonomiska och sociala fördelar kommer det rekommenderade alternativet för bensen att leda till minskade flyktiga eller diffusa utsläpp inom vissa sektorer, vilket kommer att ge positiva effekter på miljön. De rekommenderade alternativen för akrylnitril och nickelföreningar torde ge inga eller mycket begränsade positiva effekter på miljön.

Vad är kostnaderna för de rekommenderade alternativen (om sådana alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)?

Företagen måste göra investeringar för att vara förenliga med de rekommenderade alternativen och använda ytterligare resurser för att övervaka exponeringen, vilket kommer att medföra driftskostnader. Det uppskattas att dessa utgifter kan uppgå till 14 miljarder euro under de kommande 60 åren. Dessa kostnader bör dock vara hållbara för de flesta företag i förhållande till deras omsättning. Övergångsbestämmelser ingår dessutom i de rekommenderade alternativen för att minska arbetsgivarnas utmaningar, men också för att undvika förlorade arbetstillfällen.

Även om företagen kan besluta att överföra kostnadsökningar i några mycket specifika fall, kommer det inte att finnas några eller mycket begränsade effekter i fråga om konsumentpriser.

Myndigheterna kommer att ha utgifter i samband med införlivandet av dessa rekommenderade alternativ i sin lagstiftning. Det uppskattas att kostnaderna för införlivandet kan uppgå till 2,5 miljoner euro.

Hur påverkas företagen, särskilt små och medelstora företag och mikroföretag?

Paketet med rekommenderade alternativ kommer att medföra driftskostnader för företagen, som kommer att behöva vidta ytterligare skyddsåtgärder, oavsett företagets storlek. Jämfört med den årliga omsättningen förväntas dessa investeringar emellertid vara hållbara avseende de tre ämnena.

Företag som använder akrylnitril är huvudsakligen stora företag, medan små och medelstora företag utgör en stor andel av de relevanta industrier som hanterar nickelföreningar och bensen. För samtliga ämnen som behandlas i detta initiativ kommer de investeringar som krävs för små och medelstora företag att utgöra en liten andel av företagets omsättning under de kommande 60 åren. Endast ett fåtal små och medelstora företag som berörs av användningen av nickelföreningar kan stöta på vissa svårigheter att rätta sig efter det rekommenderade alternativet. Därför ingår övergångsperioder som syftar till att minska utmaningarna i paketet med rekommenderade alternativ för samtliga ämnen.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

De administrativa kostnaderna och efterlevnadskostnaderna kan öka för tillsynsmyndigheterna. Dessa kostnader väntas dock inte bli särskilt stora. Det valda alternativet bör också leda till att kostnaderna sjunker för medlemsstaternas system för social trygghet och hälso- och sjukvård, eftersom det förebygger ohälsa. Fördelarna för offentliga myndigheter (nästan fem miljoner euro) väntas bli högre än kostnaderna (nästan 2,5 miljoner euro).

Uppstår andra betydande konsekvenser?

Paketet med rekommenderade alternativ kommer att begränsa skillnaderna mellan medlemsstaterna, vilket kommer att bidra till lika villkor och ytterligare förbättra den inre marknadens funktion. Dessa rekommenderade alternativ kommer också att ha en positiv effekt på de grundläggande rättigheterna, särskilt när det gäller artikel 2 (rätten till liv) och artikel 31 (rättvisa arbetsförhållanden: hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden) i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Ändamålsenligheten i den föreslagna översynen av direktivet kommer att mätas inom ramen för utvärderingen av EU:s arbetsmiljödirektiv i enlighet med artikel 17a i direktiv 89/391/EEG. Det föreslås att nästa relevanta utvärdering ska användas efter utgången av införlivandeperioden.